

«Πολιτιστική Πολιτική των ΟΤΑ και Δημοτικές Βιβλιοθήκες: Μια αναπτυξιακή δυναμική και οι προοπτικές των Δημοτικών Βιβλιοθηκών»

Παπάζογλου Έμμη, Σύμβουλος ΚΕΔΚΕ

Είναι ιδιαίτερη τιμή και χαρά για μας στην Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων να συμμετέχουμε στο 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημοτικών Βιβλιοθηκών που διοργανώνεται στη χώρα μας. Καλωσορίζουμε την προσπάθεια που καταβάλλετε και ευχόμαστε καλή επιτυχία στις εργασίες μας.

Το συνέδριό σας σηματοδοτεί μια νέα αφετηρία για τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες, μια νέα αφετηρία για την πολιτιστική πολιτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στο νέο αυτό ξεκίνημα καταθέτουμε τα συμπεράσματα του Ετησίου Τακτικού Συνεδρίου μας που ολοκληρώθηκε πριν λίγες μέρες στην Θεσσαλονίκη. Θα αναφερθώ σε αυτά μετά από μια σύντομη εισαγωγή.

Ξεκινούμε με την γενική παραδοχή ότι οι ΟΤΑ συνιστούν τον σημαντικότερο φορέα παροχής πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο. Προσεγγίζοντας την πολιτιστική κατάσταση των ΟΤΑ σήμερα παρατηρούμε ότι βασικοί πολιτιστικοί τομείς παρέμβασης στη χώρα μας, που αποτελούν «κλαδικές» πολιτικές είναι μεταξύ άλλων: τα Γράμματα, το Θέατρο, ο Χορός, ο Κινηματογράφος, οι Εικαστικές Τέχνες, η Φωτογραφία, η Μουσική, ο Λαϊκός Πολιτισμός, οι Αρχαιότητες, τα Μουσεία κλπ. Για την υλοποίηση των πολιτικών αυτών τα θεσμικά σχήματα πολιτιστικής διαχείρισης που συνεργάζονται και διαμορφώνουν την πολιτιστική ζωή της χώρας μας σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι τα Υπουργεία, Δημόσιοι - Ιδιωτικοί φορείς και Ινστιτούτα, το Συμβούλιο της Ευρώπης, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Unesco.

Η Πολιτιστική Πολιτική που εφαρμόζουν οι Δήμοι συνιστά ένα σύστημα σκοπών, μέσων και φορέων, που συνδυάζονται σε ένα πρόγραμμα για να επιτευχθεί η ενίσχυση και η διάδοση του πολιτιστικού φαινομένου σε μια δεδομένη, χρονική περίοδο. Η πολιτική αυτή χαρακτηρίζεται κρίσιμη για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξή τους. Κι αυτό γιατί επηρεάζει θετικά την εικόνα του δήμου, βελτιώνει την ποιότητα ζωής, συνεισφέρει στην κοινωνική ανάπτυξη και συνδέεται με την ανάπτυξη του τουρισμού.

Η διαχείριση του πολιτισμού από τους ΟΤΑ αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία καθώς συνδέεται και με έννοιες όπως η τοπική και οικονομική ανάπτυξη και η αναζωογόνηση των πόλεων. Ο πολυδιάστατος αυτός χαρακτήρας του πολιτισμού εκδηλώνεται σε τοπικό επίπεδο, γεγονός που προβάλλει την αναγκαιότητα σύνδεσης της πολιτιστικής πράξης με τις προσπάθειες αποκέντρωσης και τοπικής ανάπτυξης.

Ακόμη, η ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας τις τελευταίες δεκαετίες οδηγούν τόσο την παγκόσμια όσο και την ευρωπαϊκή οικονομία και την κοινωνία σε μείζονες αλλαγές. Οι Δήμοι και τα πολιτιστικά τους ιδρύματα σε στενή αλληλεπίδραση με τον παραγωγικό τομέα δημιουργούν ένα κύμα από πολιτιστικές δράσεις και προϊόντα οι οποίες διευρύνουν ραγδαία το υπάρχον πολιτιστικό απόθεμα. Παράλληλα, οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας, με την ταχύτατη ανάπτυξη και διάδοσή τους, δημιουργούν μία επανάσταση στους τρόπους με τους οποίους παράγεται, επεξεργάζεται, αποθηκεύεται και διαχέεται η πληροφορία προκαλώντας μία έκρηξη στη επιστημονική και τεχνολογική γνώση σε σχέση με τα πολιτιστικά προϊόντα. Η πολιτιστική δραστηριότητα βασίζεται ολοένα και περισσότερο στην Γνώση και την Τεχνολογία.

Ξεκινώντας με αφετηρία την διάδοση της γνώσης, οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες που σήμερα γιορτάζουμε το πρώτο Πανελλήνιο Συνέδριό τους αποτελούν έναν πολύ σημαντικό θεσμό στο τοπικό πολιτισμικό περιβάλλον. Σε όλο σχεδόν τον κόσμο η αναγνώριση του ρόλου τους συνοδεύεται με προτάσεις για τον εκσυγχρονισμό τους και την προσπάθεια να ακολουθήσουν τα σύγχρονα ρεύματα. Να μεταμορφωθούν δηλαδή, σε πολιτιστικούς πολυχώρους που θα λειτουργούν ως πόλοι ανάπτυξης, τα οφέλη της οποίας θα διαχέονται σε όλη την τοπική κοινωνία.

Ειδικότερα με τη σημερινή οικονομική συγκυρία και πολιτιστική πραγματικότητα, οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες μπορούν να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο, ιδιαίτερα στα κοινωνικά στρώματα που θα πληγούν από την κρίση, με αποτέλεσμα την περιορισμένη πρόσβασή τους σε πολιτισμικά αγαθά και υπηρεσίες.

Για τους παραπάνω λόγους η ΚΕΔΚΕ σχεδίασε και ξεκινά να υλοποιεί το Ειδικό Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Πολιτισμός και Τ.Α.» που έχει σαν στόχο να συντονίσει και να εκσυγχρονίσει τη λειτουργία των Δημοτικών Βιβλιοθηκών ώστε να καταστούν πόλοι τοπικής πολιτιστικής ανάπτυξης.

Αντικείμενο του προγράμματος θα είναι:

1) Ο συντονισμός των δράσεων των δημοτικών βιβλιοθηκών. Για το λόγω αυτό θα δημιουργηθεί μια συντονιστική επιτροπή στην οποία σας καλούμε να συμμετέχετε κι εσείς καθώς και όλοι οι άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς. Θα εξετασθεί ο συντονισμός των δράσεων και ενεργειών στα πλαίσια μιας αμφίδρομης διαδικασίας.

Στόχος μας είναι σε ένα χρόνο από σήμερα η δημιουργία στην ιστοσελίδα της ΚΕΔΚΕ ενός ειδικού ιστοτόπου που θα λειτουργεί και ως φόρουμ.

2) Η δικτύωση όλων των δημοτικών βιβλιοθηκών. Στοχεύουμε να συνδεθούν όλες οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες στο Εθνικό Δίκτυο Βιβλιοθηκών που υπάρχει ήδη.

3) Η σταδιακή αλλαγή του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών. Όπως έχουμε ήδη τονίσει οι βιβλιοθήκες μπορούν να μετεξελιχθούν σε δυναμικούς πόλους πολιτιστικής ανάπτυξης και να συνδεθούν με τους πολιτιστικούς φορείς που λειτουργούν ήδη στους Δήμους. Μπορούν έτσι να ενθαρρυνθούν στο να οργανώσουν διαγωνισμούς, εκθέσεις εργαστηρίων κεντημάτων, υφαντών, ξυλογλύπτων, ψηφιδωτών, κεραμικών έργων φωτογραφίας, ζωγραφικής, κ.α. προβάλλοντας τον λαϊκό πολιτισμό. Με την προώθηση της καταγραφής και διάσωσης της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς δύναται να περισωθούν τα έθιμα, οι θρύλοι, οι τοπικές παραδόσεις (παραμύθια, μοιρολόγια, ανέκδοτα, χοροί, τραγούδια) και τέχνες που αποτελούν την ίδια την ψυχή του λαού μας, υλικό πολύτιμο. Σε Δήμους που έχουν ήδη ολοκληρώσει την καταγραφή τους θα επιχειρηθεί η συστηματοποίηση, οργάνωση και προβολή του υλικού που έχει συλλεγεί. Χρήσιμη κρίνεται η συμβολή των νέων τεχνολογιών και της ψηφιακής τεχνολογίας.

Παράλληλα οι βιβλιοθήκες μπορούν να συνδεθούν με την σχολική κοινότητα, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαδραματίσουν πρωταρχικό ρόλο.

4) Η διάχυση των καλών πρακτικών. Στόχος μας είναι να καταγράψουμε τις καλές πρακτικές και να τις προβάλλουμε. Μέχρι το επόμενο συνέδριό μας θέλουμε αν καταλήξουμε σε παρεμβάσεις για την εύρυθμη λειτουργία των βιβλιοθηκών. Να έχουμε προσδιορίσει ένα πλαίσιο ιδεών, δράσεων και πολιτικών που θα ψηφιστούν.

5) Η δημιουργία και υποστήριξη λεσχών ανάγνωσης. Σε συνεργασία με το ΕΚΕΒΙ θα προχωρήσουμε στην δημιουργία και υποστήριξη λεσχών ανάγνωσης. Περιμένουμε με ενδιαφέρον να ακούσουμε τις σχετικές εισηγήσεις του συνεδρίου σας. Θα αποτελέσουν ένα πολύ χρήσιμο υλικό. Για την καλύτερη υλοποίηση του προγράμματος, αλλά και για να δημιουργηθούν πολλαπλασιαστικά οφέλη, η ΚΕΔΚΕ θα συνεργαστεί με τα αρμόδια Υπουργεία και φορείς και θα επιδιώξει να συμμετάσχει σε κοινοτικά προγράμματα όπως το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2007-2013»

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα χρηματοδοτήσει το πρόγραμμα με ένα εκατομμύριο Ευρώ τα οποία θα αντλήσει από τις οριζόντιες δράσεις του ΘΗΣΕΑ. Στον προϋπολογισμό του προγράμματος θα προστεθούν και οι πόροι που αναμένεται να προέλθουν από κοινοτικά προγράμματα και συνεργασίες.

Εκτός από τον αναβαθμισμένο ρόλο των δημοτικών βιβλιοθηκών στην τοπική πολιτιστική ζωή, δείκτη αξιολόγησης του προγράμματος θα αποτελέσει η προσέλκυση δημοτών και κυρίως νέων, όπως και ο πολλαπλασιασμός των χρηστών των προσφερομένων από τις βιβλιοθήκες υπηρεσιών.

Το σχέδιό μας θα είναι το πρώτο ενός ολοκληρωμένου επιχειρησιακού σχεδίου δράσης για τον Πολιτισμό προβάλλοντάς τον ως παράγοντα κοινωνικής ανάπτυξης, ως πεδίο άσκησης πολιτικής και ως προνομιακό χώρο ανάπτυξης των διεθνών σχέσεων. Τον τεράστιο πλούτο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, αλλά και τη σύγχρονη δημιουργικότητα του ελληνικού πνεύματος καλούνται όχι μόνο να προσεγγίσουν αλλά και να αναδείξουν τα προγράμματα που θα υλοποιήσουμε.

Στοχεύουμε λοιπόν στη προσέγγιση:

- του πολιτισμού, ως προνομιακού πεδίου άσκησης πολιτικής
- των μέσων που συνιστούν κύρια εργαλεία στην επίτευξη του κύριου στόχου ανάπτυξης της πολιτικής
- προτάσεων και συμπερασμάτων

Για μια επιτυχή αποκεντρωμένη πολιτιστική πολιτική των Δημοτικών Βιβλιοθηκών, η οποία έχει ορίσει στόχους και προτεραιότητες προκειμένου να είναι αποτελεσματική επισημαίνουμε:

- α. την ανάδειξη της ανάγκης διαμόρφωσης μιας αυτοδιοικητικής πολιτιστικής πολιτικής για τις Βιβλιοθήκες, που θα λειτουργήσει ως ένα αποτελεσματικό εργαλείο στην προώθηση των πολιτικών των τοπικών αυτοδιοικήσεων,
- β. τη διαμόρφωση πρότασης σχεδιασμού πολιτιστικής πολιτικής για τις Βιβλιοθήκες που να αποτελεί σημείο αναφοράς και εργαλείο στα χέρια των αιρετών, των στελεχών των Δήμων αλλά και της πολιτικής ηγεσίας.

Στόχος μας είναι να επιχειρηθεί η διαμόρφωση μιας ουσιαστικής πολιτικής για τις δημοτικές βιβλιοθήκες στη χώρα μας και να αποτελέσει το επιστέγασμα όλων των ενεργειών και δράσεων. Και αυτό γιατί η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι υπάρχουσες πολιτιστικές οργανώσεις, είναι ζωτικοί παράγοντες και επιβάλλεται με την παράλληλη σύμπραξη των φορέων της πολιτείας και της κοινωνίας των πολιτών να ασπασθούν τις αρχές και να εφαρμόσουν τις πρακτικές μιας σωστής πολιτιστικής πολιτικής στρατηγικής, εξασφαλίζοντας συνέργεια δράσεων και δυνατότητες ανάληψης πρωτοβουλιών ανάπτυξης των Δημοτικών Βιβλιοθηκών.

Επειδή οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες συνιστούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό κεφάλαιο της πολιτιστικής πολιτικής της χώρας μας, στην ΚΕΔΚΕ με το επιχειρησιακό πρόγραμμα που σχεδιάσαμε και τη συνεργασία όλων σας, στοχεύουμε στην ευρύτερη ανάδειξη, προώθηση και ανάπτυξή του.